РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань фінансів, податкової
та митної політики

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

до проекту Закону України про інвестиційні фонди (реєстр. № 16137)

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на засіданні 4 листопада 2026 року (протокол № 230) розглянув проект Закону України про інвестиційні фонди (реєстр. № 16137 від 12.10.2026), поданий народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту його метою є вдосконалення та гармонізація законодавства про інвестиційні фонди та інвестиційні послуги відповідно до європейських практик та стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню можливостей для залучення капіталу. Як зазначають в пояснювальній записці автори законопроекту, він спрямований на забезпечення виконання зобов'язань України щодо адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу у сфері інвестиційних фондів та інвестиційних послуг, зокрема на виконання підпункту 7 пункту 99 Розділу 9 Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 березня 2025 р. № 300-р. Законопроектом передбачається імплементація Директиви 2009/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13.07.2009 (UCITS), Директиви 2011/61/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 08.06.2011 (AIFM), Регламенту (ЄС) 345/2013 Європейського Парламенту та Ради від 17.04.2013 (EuVECA), Регламенту (ЄС) 346/2013 Європейського Парламенту та Ради від 17.04.2013 (EuSEF) та Регламенту (ЄС) 2015/760 Європейського Парламенту та Ради від 29.04.2015 (ELTIFs).

Даний законопроект є проектом комплексного законодавчого акта, спрямованого на запровадження в Україні нового законодавчого поля для діяльності інвестиційних фондів відповідно до актів права Європейського Союзу. Проект визначає правові та організаційні основи створення, діяльності та припинення інвестиційних фондів, особливості управління активами таких фондів, вимоги до складу, структури та зберігання таких активів, особливості емісії, обігу, обліку та викупу інвестиційних сертифікатів, засади професійної діяльності компаній з управління активами та кастодіальних установ, а також порядок державного регулювання і нагляду у цій сфері.

Серед іншого, проектом передбачені: класифікація інвестиційних фондів на публічні (UCITS) та альтернативні (AIF), відкритого чи закритого типу, з публічною пропозицією або без публічної пропозиції інвестиційних сертифікатів; виділення окремих типів альтернативних інвестиційних фондів – фондів венчурного капіталу (VCF), фондів соціального підприємництва (SEF), фондів довгострокових інвестицій (LTIF) та інвестиційних фондів нерухомості (REIT); можливість створення інвестиційного фонду як зі статусом юридичної особи, так і без такого статусу; запровадження трьох видів ліцензій на діяльність з управління активами та кастодіальної діяльності як окремого виду професійної діяльності на ринках капіталу; ведення Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування; спеціальні положення щодо розміщення інвестиційних сертифікатів публічних інвестиційних фондів у державах – членах Європейського Союзу; повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання і нагляду, фінансові санкції (штрафи) та особливості застосування заходів впливу; розкриття інформації та захист прав інвесторів тощо.

Законопроект складається із дванадцяти розділів, що містять 194 статті основного тексту та зміни до законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", "Про депозитарну систему України", "Про інститути спільного інвестування", "Про рекламу", "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю". Крім того, законопроектом пропонується визнати таким, що втратив чинність з 1 січня 2042 року, Закон України "Про інститути спільного інвестування". Закон, за загальним правилом, набирає чинності з 1 січня 2028 року, крім окремих положень, частина з яких набирає чинності з 1 січня 2042 року, а частина – з дня набуття Україною статусу держави – члена Європейського Союзу. Перехідними положеннями законопроекту передбачено перехідний період та можливість трансформації діяльності існуючих інститутів спільного інвестування в інвестиційні фонди, а також переоформлення відповідних ліцензій.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України своїм висновком висловило щодо законопроекту низку зауважень та пропозицій редакційного, термінологічного та концептуального характеру (52 пункти із підпунктами), не надавши при цьому узагальненої рекомендації щодо наслідків розгляду законопроекту в першому читанні. Управління, зокрема, звертає увагу на доцільність уточнення назви проекту з огляду на те, що ним регулюється також діяльність компаній з управління активами та кастодіальних установ; на юридичну некоректність прямого посилання в тексті Закону на конкретні акти права Європейського Союзу; на потребу доопрацювання термінології проекту; на необхідність узгодження з Цивільним кодексом України положень щодо інвестиційних фондів без статусу юридичної особи та щодо інвестиційного фонду зі статусом юридичної особи як окремої організаційно-правової форми

підприємницьких товариств, у тому числі щодо виконання вимоги абзацу третього частини другої статті 4 Цивільного кодексу України про одночасне подання проекту закону про внесення змін до Кодексу; на невідповідність окремих положень проекту вимогам правової визначеності; на зауваження щодо запропонованого порядку функціонування Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування; на надмірне делегування Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку повноважень щодо врегулювання питань, які доцільно визначати на рівні закону; а також на низку неточних внутрішніх посилань і редакційних неузгодженостей, у тому числі у змінах до законів України "Про рекламу" та "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків".

Крім того, Головне науково-експертне управління звернуло увагу на те, що законопроект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10.02.2026 № 4774-IX, а також на визначальну координаційну роль Кабінету Міністрів України у забезпеченні реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції та адаптації законодавства України до права Європейського Союзу, що, на думку Управління, доцільно враховувати під час підготовки і розгляду законопроектів відповідного спрямування. При цьому Управління зазначило, що супроводження та прийняття Закону України про інвестиційні фонди, а також затвердження відповідних нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку передбачено Національною програмою адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 01.04.2026 № 438 (кластер 2 "Внутрішній ринок", Розділ 9 "Фінансові послуги", пункт 46).

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) листом № 08/02/19258 від 23.10.2026 надала довідку щодо законопроекту, якою підтримала його прийняття та надала пропозиції для врахування під час розгляду законопроекту у другому читанні. Зазначені пропозиції мають переважно уточнювальний, редакційний та техніко-юридичний характер (зокрема щодо узгодження суперечливих положень статті 15 проекту про затвердження проспекту інвестиційних сертифікатів, уніфікації посилань на ЄДРІСІ, відновлення належної нумерації видів діяльності у статті 157 проекту та редакції окремих пунктів прикінцевих і перехідних положень). Поряд із цим Комісія висловила змістовну пропозицію щодо доповнення статті 55 проекту положеннями про обмеження участі некваліфікованих інвесторів в альтернативних інвестиційних фондах та про можливість інвестування такими фондами виключно в активи, які підлягають державній реєстрації, з огляду на потребу додаткових законодавчих гарантій захисту прав таких інвесторів.

Крім того, Комісія також повідомила, що прийняття законопроекту у зареєстрованій редакції потребуватиме розроблення та затвердження нею 50

нормативно-правових актів, а також внесення змін до рішення Комісії від 13.06.2022 № 620 "Про затвердження Розмірів плати за реєстраційні дії щодо учасників ринків капіталу та інших осіб".

Таким чином, законопроект підтримується профільним регулятором, а отримані до нього зауваження стосуються переважно термінології, правової визначеності окремих положень, узгодження з Цивільним кодексом України та іншими законодавчими актами, обсягу делегованих регулятору повноважень і техніко-юридичного оформлення тексту, тобто цілком можуть бути розглянуті під час доопрацювання законопроекту до другого читання.

Висновки щодо законопроекту від інших комітетів Верховної Ради України, зокрема, з питань бюджету, з питань інтеграції України до Європейського Союзу, з питань антикорупційної політики до Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики станом на 4.11.2026 не надходили.

Станом на 4 листопада 2026 року законопроект не включений до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев’ятого скликання.

Враховуючи викладене вище, керуючись Регламентом Верховної Ради України, на підставі Закону України "Про комітети Верховної Ради України" Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) **проект Закону України про інвестиційні фонди (реєстр. № 16137 від 12.10.2026)**, поданий народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України, **включити до порядку денного** шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев’ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні **прийняти за основу**;

2) доручити Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **доопрацювати законопроект відповідно до частини першої статті 116 Регламенту** Верховної Ради України з урахуванням пропозицій та зауважень, зазначених у цьому висновку, а також пропозицій і поправок, поданих суб'єктами права законодавчої ініціативи, та внести доопрацьований законопроект на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. Доповідачем від Комітету щодо даного питання визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Гетманцева Д.О.

Голова Комітету **Д.О. ГЕТМАНЦЕВ**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000440A310097A5DC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-32/03-2026/262657 від 04.11.2026
2388513